Cena 5.000 Mk. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 100.000 Mk.
Z odnoszeniem do domu 120.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 120.000 Mk.
Zagranicą . . . . 240.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 5.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1. 2. 3. mk. 4.000.
Nekrologi 4.000 mk. zwyczajne 2.000 mk.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 od 2—6 po poł.

№ 241 (7576) Środa, dnia 24 Października 1923 r Rok XXXI

B. min. skarbu Dr. Jerzy Michalski o naprawie skarbu polskiego.

Redakcja „Il. Kurjera Codziennego", poświęcającą tak pilną uwagę sprawom skarbowym, zwróciła się do p. dr. Michalskiego, prosząc go, by zechciał wypowiedzieć szereg programowych uwag na temat naprawy naszego skarbu.

P. dr. Michalski uczynił zadość temu życzeniu. W zamieszczonych poniżej wyjątkach z rozmowy, prowadzonej przez p. min. Michalskiego z przedstawicielem „Il. Kurjera Codziennego", stworzą sobie czytelnicy dokładny obraz zamierzeń i poglądów tego męża stanu.

Gdy myślę o naprawie skarbu — rozpoczął dr. Michalski — wychodzę z 11 zasadniczych założeń. Tezy te brzmią:

1) Państwowe przedsiębiorstwa zamiast dawać dochody, obciążają ludności budżet i są terenem niesłychanej korupcji i najfatalniejszej administracji.

2) Państwo, w którem co ósmy człowiek żyje z państwa, nie może istnieć. (Odnosi się tak że m. in. do banków, których jest w Polsce o 500 za dużo).

3) Nie może istnieć grupa pod względem podatkowym uprzywilejowanych właścicieli mniejszych posiadłości gruntowych, bo to rujnuje moralność podatkową.

4) Musi być ustawowo zabezpieczone, iż pilne i nagłe ustawy skarbowe Sejm i Senat szybko załatwi.

5) Zasada oszczędności nie może być tylko głoszona, ale musi być faktycznie przeprowadzona.

6) Jako integralna część sanacji skarbu traktowane być muszą — w myśl uchwał konferencji brukselskiej — problemy gospodarcze, najaktualniejsze obecnie u nas (reforma rolna), ochrona lokatorów, wywóz środków żywności, dowóz artykułów luksusowych).

7) Minister skarbu ma otrzymać szczególne stanowisko i dyktatorskie pełnomocnictwa, bądź ze strony Rady ministrów, bądź ciał ustawodawczych i ma otrzymać swego delegata w każdem ministerstwie dla pilnowania, czy budżet jest należycie wykonywany, a to na wzór odnośnej ustawy francuskiej.

8) Trzeba ustawowo zabezpieczyć się, że ten, kto okrada skarb lub marnotrawnie groszem publicznym administruje, dziś bezkarny, podpadać będzie sądownictwu doraźnemu.

9) Ustawy nadmierne i nad możność obciążające skarb państwa — nie mogą na razie wejść w życie.

10) Fantazja złotego polskiego musi się raz wreszcie skończyć.

11) Wszystkie partje i wszystkie zawody gospodarcze, słowem każdy obywatel, musi ponieść ofiarę bądź ze swoich programów, bądź też osobiste (materjalne). Tylko wtedy da się przeprowadzić wielkie dzieło reformy, na które cały naród czeka.

— Jak sobie pan minister wyobraża w ramach, wygłoszonych przez p. ministra 11-tu tez zasadniczych konkretne przeprowadzenie reform, potrzebnych dla uzdrowienia naszego systemu skarbowego i dla zmontowania naszego budżetu?

P. dr. Michalski odpowiedział:

Trzeba przedewszystkiem na wzór francuskiej ustawy z 10 sierpnia 1922 („La loi de l'Organisation du controle de depenses engagees") wprowadzić u nas w każdem ministerstwie drogą ustawy, delegata ministra skarbu, celem pilnowania, aby każdy wydatek był pokrywany tak, jak budżet przepisuje (dziś dzieje się bardzo często całkiem inaczej).

Należy też na wzór Czechosłowacji unormować ustawę, że projekt rządu, uznany przez ministra skarbu za pilny, ma być oznaczony w krótkim czasie i utrwalony przez ciała ustawodawcze z tem, że jeżeli to się nie stanie, projekt staje się ustawą. (U nas p. Łypacewicz 4 miesiące trzymał projekt reformy podatku gruntowego bezkarnie a z niesłychaną szkodą dla państwa).

Minister skarbu musi utrzymać ustawowe pełnomocnictwa, że wszystkie jego żądania redukcji wydatków rzeczowych i osobowych we wszystkich władzach i urzędach oraz przedsiębiorstwach państwowych, włącznie ze zmianą stopni służbowych o 2; będą do 14 dni spełnione pod osobistą odpowiedzialnością odnośnych szefów.

Resorty ministerstwa spraw wojskowych, spraw zagranicznych, handlu i przemysłu oraz kolei, będą obsadzane z porozumieniem ministra skarbu.

Minister przemysłu i handlu musi się obowiązać w myśl uchwały Rady ministrów prowadzić politykę gospodarczą w myśl wskazówek ministerstwa skarbu. To samo dotyczy Komisarza Oszczędnościowego i Drożyźnianego.

NIEMA PRZYWILEJÓW PODATKOW.

Ustawy o podatku gruntowym i majątkowym które uprzywilewują mniejszych posiadaczy gruntów, muszą zostać zmienione w duchu sprawiedliwości podatkowej i interesów fiskalnych.

MARNOTRAWSTWO POD PRĘGIERZ.

Trzeba u nas także stworzyć komisję oszczędnościową z 5 ludzi, dzielnych przemysłowców, nie polityków i nie biurokratów (na wzór angielskiej komisji Eryka Geddesa) z tem, że wszystkie materjały (także już zebrane n. p. z końcem r. 1921, dotyczące lustracji administracji wojskowej) zostaną drukiem opublikowane. Niema większego i lepszego bicza na marnotrawstwo grosza publicznego, jak publikacje drukiem stanu rzeczywistego. Tym środkiem uleczyła się Anglja z marnotrawstwa.

NIEMA WYDATKU BEZ POKRYCIA!

Kiedy w Ameryce — wywodził dalej dr. Michalski — uchwalono bill o pensjach dla inwalidów ostatniej wojny światowej, prezydent Stanów Zjednoczonych wykonał prawo veta jakie mu służy i bilu nie podpisał z uwagą: „Wnioskodawcy nie podali źródła pokrycia tego wydatku"

U nas na czas sanacji finansów muszą być zasuspendowane nasze ustawy emerytalne i uposażeniowe. Skarb nie wytrzyma tego ciężaru, tak jak nie wytrzyma ciągłych podwyżek poborów w myśl obliczeń komisji statystycznej. Kolej i wojsko wynoszą dwie trzecie budżetu. W żadnym dziale niema tylu malwersacji i nadużyć oraz błędów administracji. Tak np. ostatnie podwyższenie taryf kolejowych jest nonsensem i rzeczą szkodliwą dla skarbu państwa; przynosi skarbowi 5, a obciąża skarb 800.

Państwa, które wygrały wojnę światową i mają koleje prywatne, państwa, które ją przegrały (Austrja, Niemcy i Rosja) miały systemy kolei państwowych. Wolno stąd wnosić, że można wygrać wojnę, choć niema kolei państwowych.

—Pan minister wspomniał przed chwilą o kolei. Również w swoich tezach zasadniczych oświadcza Pan na pierwszem miejscu, że jest Pan przeciwnikiem przedsiębiorstw państwowych. Cóż więc należy z przedsiębiorstwami temi zrobić?

— Wszystkie bez żadnego wyjątku z monopolem tytoniu wyłącznie, winne być wydzierżawione z tem, że państwo ma mieć swój udział i zagwarantowany wpływ na taryfy kolejowe.

Poczynione doświadczenia uzasadniają żądanie zmiany art. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r., o środkach naprawy gospodarki państwowej w tym kierunku, aby prawo wydzierżawienia wszystkich przedsiębiorstw państwowych przysługiwało tylko samemu ministrowi skarbu bez porozumienia z ministrem resortowym, i aby koleje państwowe mogły być wydzierżawiane przez Radę ministrów na podstawie wniosku ministra skarbu.

W państwie młodem nauczmy się najpierw mieć dobrych administracyjnych urzędników, wychowajmy ich. Przedsiębiorstwa państwowe będziemy prowadzić za 25 i 30 lat. Dziś wszystkiego sami urzędnicy państwowi nie umieją dobrze robić.

— Naprawa skarbu uwarunkowana jest przecież Panie Ministrze, szeregiem problemów gospodarczych, o których zresztą wspomina p. Minister w swoich tezach zasadniczych. Jakże się więc p. Minister zapatruje na poszczególne sprawy z tej dziedziny.

— Oszust albo ignorant może się podjąć w obecnej sytuacji finansowej państwa, przeprowadzenia tak reformy rolnej, jak jest uchwalona. Należy a) zgodnie z opinją prokuratorji generalnej i najwybitniejszych prawników uzgodnić art. 13 ustawy z 15 lipca 1920 o wykonania reformy rolnej z ustawą konstytuc. Według oświadczenia d-ra Englischa na konferencji belwederskiej byłych ministrów skarbu — obecny stan prawny, tj. zabór ziemi w połowie przez państwo przy wykonaniu reformy rolnej uniemożliwia nam zyskanie pożyczki zagranicznej.

b) W czasie sanacji skarbu należy ograniczyć reformę rolną do parcelacji majątków państwowych i do parcelacji prywatnej.

c) Trzeba zwinąć trzy czwarte urzędów ziemskich.

Ochronę lokatorów należy ograniczyć do osób żyjących z pracy lub płacy i do płacących podatek przemysłowy najniższej kategorji. Należy normami karnemi objąć szantaż podnajmów lokalów.

Eksport środków żywności i artykułów koniecznej potrzeby należy bezwarunkowo wstrzymać na przeciąg 1 do 2 miesięcy.

Należy pod ostrymi karami zakazać importu towarów luksusowych.

Należy natychmiast znieść Lex Pluta.

Państwo, które tyle pracy potrzebuje po wojnie, musi też zaprowadzić wolność pracy w tym sensie, że kto chce dobrowolnie pracować jedną lub dwie godziny ponad ustawową normę nie będzie za to karany.

Istnieją jeszcze — mówił dalej minister Michalski — pewne sprawy poruszone przezemnie tezach zasadniczych, o których raz jeszcze pragnę obszerniej pomówić.

A więc naprzód kilka słów o złotej fikcji.

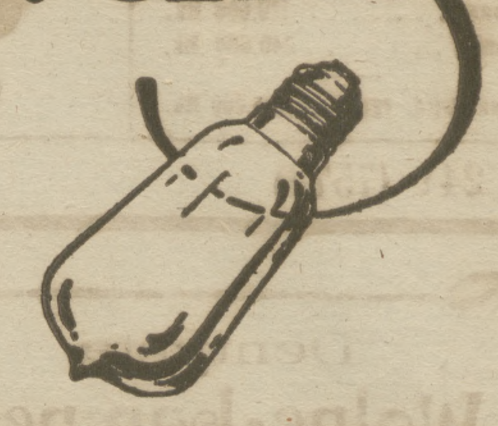
Bony złote, złote pożyczki, wogóle złoty fikcyjny polski — oto jedna z przyczyn głównych naszej katastrofy finansowej i walutowej. Należy oczywiście zabezpieczyć wpływy podatkowe przed dewaluacją, ale nic więcej.

Dziś dzięki fikcyjnemu złotemu w handlu i przemyśle, w wynajmie mieszkań itd. mamy już ceny wielokrotnie wyższe ponad parytet.

A teraz o naszej pladze: malwersacji. Tylko skarb państwa wolno u nas bezkarnie rabować i niszczyć. Należy drogą ustawową zapewnić, że na żądanie Komisji Oszczędnościowej. Ministra Skarbu i Najwyższej Kontroli Państwa w razie udowodnienia malwersacji lub innych karygodnych nadużyć ma miejsce doraźne postępowanie sądowe. Dziś przeprowadza się dochodzenia latami i spisuje bele papieru, a złodzieje wokół bezkarnie kradną.

P. minister Michalski zakończył swoje uwagi wyrażeniem zapatrywania, że zasadniczo nadaje się do przeprowadzenia sanacji skarbowej raczej gabinet pozaparlamentarny, aniżeli parlamentarny, który z natury rzeczy musi być obciążony pewnego rodzaju partyjnictwem.

TELEGRAMY.

Obwołanie Republiki Nadreńskiej.

AKWIZGRAN, 23.10. (Pat). W mieście panuje spokój. Proklamacja rządu tymczasowego oskarża rząd berliński, że spowodował nędzę i przygnębienie w Niemczech, oraz wyraża pragnienie pokoju, przyjaznego współżycia z sąsiadami i współdziałania w odbudowie Europy. W Düsseldorfie panuje spokój.

KOBLENCJA, 23.10 (Pat). Ub. nocy miało miejsce zajście w miejscowośściach Rheydt i Creffel. Separatyści usiłowali proklamować w nich republikę, jednak bez skutku. To samo działo się w Muenchen-Glattbach. Położenie wszędzie niezmienione. W Muenchen-Glattbach policja jest panem sytuacji i zajmuje wszystkie gmachy publiczne W Glattbach separatyści starali się wejść w pertraktacje z pierwszym burmistrzem miasta w kierunku proklamowania republiki nadreńskiej. Pierwszy burmistrz oświadczył, że uznaje jedynie rząd niemiecki jako prawowity i ustąpi tylko przed siłą.

MOGUNCJA, 23.10. (Pat). W miastach Gross Gerau, Ruesselsheim i Starkenburgu proklamowano republikę.

PARYŻ, 23.10. (Pat). Komunikaty Havasa potwierdzają, iż w Akwizgranie panuje całkowity spokój. Policja oraz instytucje publiczne zastosowały się do rozkazów separatystów. Obecnie ruch rozszerza się na kilka miejscowości, zz których najważniejsze są Croffel, Muenchen—Glattbach, ważne węzły przemysłowe i kolejowe

Stanowisko Anglii.

LONDYN, 23.10. (Pat). Sprawozdawca dyplomatyczny „Daily Telegraph“ pisze: władze angielskie uczynią wszystko, aby nie dopuścić do zaburzeń w obrębie terenu okupowanego przez Anglję. Jeżeliby wojska nadreńskie dążyły do obsadzenia strefy angielskiej, to gen. Gotley i rząd angielski będą zmuszeni wydać odpowiednie zarządzenia.

Strajk maszynistów kolejowych.

WARSZAWA, 23.10. (Pat). W poniedziałek 22 bm. o godz. 10 rano wybuchł w parowozowni krakowskiej dziki strajk maszynistów kolejowych. Strajk wybuchł mimo telegraficznnego zakazu co do strajku wystosowanego przez centrale związków maszzynistów w Warszawie. Strajk przerzucił się następnie na parowozownie w Podgórzu, w Nowym Sączu, Lwowie i Skalmierzycach. We wszystkich parowozowniach okręgów dyrekcji objętych strajkiem, oraz pozostałych dyrekcji kolejowych panuje spokój i ruch normalny. Pociągi tak osobowe, jak towarowe kursują z parowozowni objętych strajkiem. W ograniczonej mierze, prowadzone przez inżynierów kolejowych i maszynomistrzów. Podkreślić należy, że znaczna większość strajkujących maszynistów zmuszona została do przystąpienia do strajku terrorem jednostek i grup o wybitnem zabarwieniu politycznem. Wskutek strajku ucierpi bardzo znacznie aprowizacja państwa, co szczególnie dzisiaj w porze przedzimowej może przynieść nieobliczalne skutki i następstwa. Istnieje jednak nadzieja, że rozsądne, patrjotycznie usposobione żywioły wśród maszynistów, wspomożone przez pozostałe działy pracowników kolejowych doprowadzą do rychłego zlikwidowania lekkomyślnego i przestępnego ruchu.

Podwyższenie norm zasiłków dla rodzin rezerwistów.

WARSZAWA, 23.10. (Pat). Rada Min. uchwaliła na swem posiedzeniu w dn. 22 bm. m. in. nowy statut organizacyjny min. robót publ., dalej uchwalił: projekt ustawy rozciągającej na białostocki, bielski i sokólski powiat moc obowiązującą dekretu o fundacjach i zatwierdzeniu darowizn, dalej projekt ustawy rozciągającej na ziemie g. śląskie województwa śląskiego ustawę o państwowej radzie kolejowej, przyczem sta tut tejże ustawy zostaje odpowiednio zmieniony a wreszcie przyjęła projekt rozporządzenia pod wyższającego niektóre normy zasiłków dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe

Represja Min. Skarbu przeciw złym płatnikom.

WARSZAWA, 23.10. (Pat). Min. skarbu zwróciło uwagę na smutny fakt, iż część przemysłowego, uchyla się od należytego jego wpłacania w ten sposób, iż pewni podatnicy znacznie zmniejszają sumę swych obrotów rocznych, aniżeli w rzeczywistości miało miejsce. Celem wytępienia tego rodzaju praktyk, min. poleciło dyrekcjom P.K.K.P., P.K.O. i Polskiego Banku Krajowego, by wstrzymały one udzielanie kredytów w jakiejkolwiekbądź formie, a w szczególności w pozycji reskontu weksli tym wszystkim płatnikom podatku, przeciwko którym wszczęło dochodzenie o przekroczenia podatkowe na wstępie określone. Ten sam rygor winien być zastosowany także w stosunku do tych płatników państwowego podatku przemysłowego, którzy nie przestrzegają ściśle miesięcznych terminów płatności poszczególnych rat na poczet przypadających na nich należności podatkowych. Izby skarbowe będą w przyszłości podawały do wiadomości wspomnianych wyżej instytucji kredytowych nazwiska firm oraz adresy dokładne płatników podatków winnych naruszenia wspomnianych wyżej przepisów a to w tym celu, aby owe ininstytucje kredytowe mogły w myśl postanowienia ministerjalnego płatnikom owym odebrać względnie zamknąć wszelki kredyt państwowy.

Urzędnicza ustawa uposażeniowa.

WARSZAWA. 23.10. (Pat). Specjalna komisja międzyministerjalna opracowuje obecnie w przyspieszonem tempie w Prezydjum Rady Min. projekt rozporządzenia wykonawczego do urzędniczej ustawy uposażeniowej, uchwalonej przed niedawnym czasem przez Sejm Rzeczyp. Jak wiadomo, ustawa powyższa ma obowiązywać z mocą wstecz od 1 października br.

Czesi o Polsce.

PRAGA, 23. Czeska „Trybuna“ omawiając wypadki w Polsce pisze: „Położenie w Polsce z dniem każdym pogarsza się w wskutek tego sprawa polska przybiera znaczenie sprawy europejskiej podobnie jak swego czasu sprawa Austrji a dziś Węgier. Polska — kończy dziennik czeski — obecnie nie może liczyć na nikogo, będzie musiała ponieść konsekwencje takiego stanu rzeczy.

Nieudane próby załagodzenia konfliktu między Bawarją a Rzeszą.

WIEDEŃ, 23. (Pat) N. Freie Presse donosi z Berlina, że pierwszą próbę pogodzenia Berlina z Monachjum podjął min. Reichswehry Gessler, który w tym celu przyjechał do Augsburga. Próba nie powiodła się. Następnie rząd berliński wysłał min. pracy Braunsa, poważnego członka partji centrum z misją skłonienia rządu bawarskiego do umiarkowania. Misja Braunsa nie powiodła się również. Wobec tego Brauns powrócił do Berlina. Jak słychać ze strony rządu planowane są również zarządzenia przeciwko Bawarji, m. in. odwołanie Reichswehry z Bawarji i zamknięcie granic Bawarji.

BERLIN, 23. (Pat). Pisma donoszą, że w poniedziałek rano wkroczyły do Lipska znaczne oddziały pruskiej Reichswehry złożone z piechoty artylerji i kawalerji. Część oddziałów skierowana została do Chemnitz i Plauen.

BERLIN 23. (Pat) W kołach politycznych słychać, że wczorajsze posiedzenie gabinetu Rzeszy nie przyniosło żadnej decyzji w kwestji bawarskiej. Większość członków gabinetu oświadczyła się za przyjęciem propozycji, by konflikt przedłożyć radzie państwa do rozstrzygnięcia.

Powołanie popisowych do wojska odroczone.

WARSZAWA, 23. Ze źródła miarodajnego „Kurjer“ Czerwony dowiaduje się, że wcielenie do wojska popisowych rocznika 1902, wyznaczone pierwotnie na dzień 5 listopada b. r. zostało odroczone na czas bliżej nieokreślony.

Właściwy termin powołania zostanie w swoim czasie opublikowany.

P. Seyda prosi R. Dmowskiego aby objął tekę min. spraw zagr.

WARSZAWA, 23. (Pat) Rzeczposp. Wobec pojawienia się w kołach politycznych wiadomości, że min spraw zagr. Seyda dąży w ostatnich czasach znowu do tego, aby stanowisko min. spr. zagr. objął p. Roman Dmowski, zwróciliśmy się w tej sprawie do p. Dmowskiego z zapytaniem, co jest w tem prawdy. Przyjaciel mówi, odpowiedział p. Dmowski, b. współpracownik w komitecie narodowym p. Seyda już przy formowaniu gabinetu przyjeżdżał do mnie z prezesem Z. L. N. p. Kozickim i usiłował skłonić mnie do objęcia w tym gabinecie teki Min. spraw zagr.. Nie mogłem jednak zgodzić się na tę propozycję i wyraziłem swoje przekonanie, że najbardziej odpowiednim kandydatem na to stanowisko jest. p. Seyda Później już w czasie swego urzędowania. p Seyda ponownie zwrócił się do mnie, namawiając do wstąpienia do rządu i zajęcia jego miejsca. Wczoraj p. Seyda ponowił swą propozycję. Niema więc, jak pan. widzi, w tem nic nowego. P. Seyda konsekwentnie dąży do wciągnięcia mnie we współpracę rządu, gdy ja przeciwnie uważałem go i uważam za najodpowiedniejszego w obecnej chwili kierownika naszej polityki zagr.

Kurs złotego.

WARSZAWA, 23.10. Złota pożyczka 875000 — 825000 — 925000.

Złote bony (Serja B. C. D. po 10 złotych. 1350000 — 1500000 — 1500000 — 1400000

GIEŁDA WARSZAWSKA.

New-Jork	1,290000
Londyn	5,750,000
Niemcy	0,00015
Paryż	77,000
Szwajcarja	235,000

Kupiectwo o podatkach i kredytach

Memorjał do władz skarbowych.

Związek kupców i przemysłowców województwa łódzkiego wystosował do władz memorjał następującej treści:

„Ustawy podatkowe, oraz nowele do tych ustaw, uchwalone ostatnio przez izby ustawodawcze, na kupiectwo obowiązek uiszczania podatków w wysokości, przekraczającej możność płatniczą kupiectwa, które nadto nie rozporządza dostateczną ilością gotówki dla wykonania obowiązku podatkowego. Wynikła z tego powodu sytuacja pogarsza się już nie z dnia na dzień, ale z godziny na godzinę, a konsekwencje grożą kompletną ruiną przedsiębiorstwom handlowym W dniu dzisiejszym całe prawie kupiectwo jest już w posiadaniu nakazów płatniczych na podatek obrotowy za 1 półrocze r.b., ponieważ odnośna ustawa z 14 maja r.b. zniewala kupiectwo do zapłacenia podatku obrotowego wstecz za czas od 1 stycznia rb.

Podatek ten, jako wsteczny, nie był objęty kalkulacją handlową i z tego powodu stał się dla kupiectwa naszego faktycznie podatkiem majątkowym, albowiem kupcy, sprzedając przeważnie towary firm łódzkich, dokonywali tranzakcji z zarobkiem maksymalnym 1—2 proc, wobec czego nietylko zwróca o

siągnięty zarobek, ale oczywista brakującą różnicę pokrywa z własnego majątku.

Terminy uiszczania podatku tego kończą się z dn. 10 grudnia r.b. i zbiegają się z obowiązkiem uiszczania zaliczek na podatek majątkowy. W tym też okresie czasu, a więc do końca roku bież., w przeciągu pozostałych 10 tygodni. właściciele przedsiębiorstw handlowych zapłacić mają podatek dochodowy, ustalony wedle mnożnika 7, podatki obrotowe za miesiąc wrzesień październik i listopad, nadto jeszcze rozmaite podatki komunalne. Jeżeli do tych obowiązkowych wpłat gotówkowych doliczymy niezbędną gotówkę. choćby tylko do opędzenia najpierwszych potrzeb kupca, opłacania personelu handlowego, komornego itp., to otrzymamy łącznie tak poważną sumę, której najrzutniejsi kupcy nie zdobędą nawet kosztem poważnych ofiar.

Nie posiadamy narazie statystyki, na mocy której możnaby było określić sumę potrzebnej kupcom gotówki do końca r. b. dla opłacenia podatków, przypuszczamy, jednak, że suma ta pochłonąć musi znaczną część będącej w obiegu waluty polskiej.

Warunki doby obecnej, jak przypuszczać należy wedle ustaw naszych i dalszych projektów podatkowych nie polepszą się w najbliższej przyszłości, a ulegną niewątpliwie dalszemu obciążeniu.

To też wysiłki skarbowości, by wszelkie podatki na rzecz państwa wpływały w oznaczonych terminach, staną się mimo szczerych chęci ze strony urzędów, jak i płatników, bezskuteczne, choć pociągnąć to musi za sobą represje przykre dla płatników i kosztowne dla państwa, bo z wiązane z utrzymaniem znacznego personelu urzędniczego.

Zobrazowany wyżej stan ulec może znacznej i gruntownej poprawie w tym jedynie wypadku. gdy władze skarbowe zezwolą przedsiębiorstwom handlowym i przemysłowym na płacenie podatku wekslami a to zdoliczeniem kar za zwłokę, czy też nawet znaczniejszych odsetek dyskontowych i kosztów inkasa.

Istota weksla, który w świecie handlowym całkowicie obecnie zrównany został z gotówką, daje najzupełniejszą gwarancję, że weksle zostaną we właściwym czasie wykupione a zatem, że skarb państwa zasilany będzie znacznymi bądź co bądź podatkiem dającym się ściśle zupełnie określić terminie.

Rozumie się, że projekt ten wymaga ze względów technicznych szerokiego omówienia i rozpoznania w najdrobniejszych szczegółach. Idzie nam narazie o zasady tylko, wobec czego upraszamy o zaakceptowanie projektu niniejszego przyjmowania weksli na pokrycie należności podatkowej.

Narówni z powyższym pozwalamy sobie prosić o poparcie starań naszych celem uzyskania kredytu dla kupiectwa i drobnego przemysłu w P. K. K. P. Od pierwszej chwili nieomal wskrzeszenia państwa P. K. K. P. otworzyła znaczne kredyty dla większych przemysłowców, właścicielom zaś mniejszych zakładów przemysłowych oraz kupcom odmawia prawie zupełnie dyskontowania weksli, aczkolwiek w byłym banku państwa rosyjskiego handlujący korzystali ze znacznego i taniego kredytu.

Wobec dotkliwego braku gotówki obrót wekslowy zatacza coraz szersze kręgi, jednakże z braku kredytu drobny przemysł i kupcy zdani są na łaskę i niełaskę przeważnie osób prywatnych, którzy za dyskonta pobierają olbrzymie wprost odsetki. Ta okoliczność daje nam prawo prosić o interwencję władz w P. K. K. P. celem wyjednania szerokiego. kredytu dyskontowego dla drobnego przemysłu i kupiectwa, które stanowią źródło dochodu dla państwa i podstawę dobrobytu dla obywateli.

Ku czci Konarskiego.

Stow. byłych uczniów gimnazjum piotrkowskiego pod nazwą „Zrzeszenie piotrkowiaków“ działając w porozumieniu z dyrektorem gimnazjum imienia Chrobrego w Piotrkowie, p. Józefem Fabianim i po uzyskaniu zezwolenia władz. urządza w Piotrkowie, dn. 27 października uroczysty obchód ku uczczeniu 150 rocznicy śmierci ks. Stanisława Konarskiego, który uczył się u ks. pijarów w Piotrkowie w latach 1709 — 1715, w tym samym gmachu, w którym obecnie mieści się gimnazjum.

Jednocześnie uczczona będzie 150 rocznica ustanowienia komisji edukacji narodowej. Obchód powyższy połączony będzie ze zjazdem b. wychowańców gimnazjum piotrkowskiego od lat najdawniejszych.

Obchód rozpocznie się „uroczystem nabożeństwem w kościele po pijarskim. Potem odbędzie się „Akademja“ na której będą wygłoszone odczyty o Konarskim i o komisji edukacji narodowej, jako też urywki utworów Konarskiego. Po „Akademji“ nastąpi poświęcenie i odsłonienie wmurowanej w ścianę gmachu gimnazjum tablicy pamiątkowej ku czci Konarskiego, ufundowanej przez „Zrzeszenie piotrkowiaków“. Wreszcie nastąpi wspólny obiad przybyłych z różnych stron na uroczystość piotrkowian.

Przewidywany jest liczny zjazd wychowańców gimnazjum piotrkowskiego z różnych lat, zarówno członków „Zrzeszenia“ jak i tych, którzy jeszcze do „Zrzeszenia“ na członków się nie zapisali. Zarząd „Zrzeszenia“ najserdeczniej zaprasza ich wszystkich do udziału w uroczystości narodowej i poczynił starania o ułatwienie przybyłym na uroczystość pobytu w Piotrkowie.

Wskazane jest przybycie do Piotrkowa dowolnie obranym pociągiem dn. 26 października. Będzie miał zapewniony nocleg każdy, kto niezwłocznie pocztą zawiadomi o godzinie swego przybycia sędziego Marjana Bysakowskiego w Piotrkowie, ul. Sienkiewicza 10; jego również należy zawiadomić niezwłocznie o udziale we wspólnym obiedzie.

W szóstą rocznicę śmierci

ś. † p.

Marji Janowskiej

odbędzie się za jej duszę msza żałobna 26 b. m. o godz. 9-ej rano w kościele Św. Mikołaja.

2096

KRONIKA.

Miejscowa.

— CENA NA CHLEB ZNOWU WYŻSZA.

Wobec zwyżki cen na mąkę w młynach kaliskich, (2,400 tysięcy mk za worek 32 kilg.) cena na chleb również podskoczyła o 2,500 mk. na bochenku 1 kil. czyli że za boch. 1 k. chleba ustalono cenę 29,500 mk. w sprzedaży detalicznej od wtorku zrana.

Cech piekarzy komunikuje nam, że wskutek ogromnego podrożenia drzewa, soli i drożdży, dotychczasowa kalkulacja ceny chleba równająca się kilo za kilo ceny mąki nadal nie da się utrzymać i na wzór warszawskich, łódzkich i poznańskich piekarń, ceny na chleb z mąki 55 proc. będą wyższe od ilka ceny mąki od 500 do 1000 mk. i że ceny automatycznie podnosić się będą ze zwyżką cen na mąkę z dnia na dzień. Cenę na bułki utrzymano nadal tą samą, mimo podwyżki cen na mąkę pszenną.

— WYCOFANIE ZNACZKÓW POCZTOW.

Ministerjum poczt i telegrafów zarządziło wycofanie z obiegu niektórych znaczków pocztowych o drobnej wartości, a mianowicie opłaty wszystkich od najniższych do 25 mk. włącznie oraz dopłaty do 8 mk. włącznie.

— KSIĄŻKI CORAZ WIEKSZYM LUKSUSEM. Z dniem wczorajszym mnożnik księgarski podwyższony zostaje do 88 tys. mk. W ten sposób kupno książki, bez względu na jej treść przedstawia się coraz bardziej problematycznie.

— WALKA Z PALACZAMI TYTUNIOWEMI.

Dyrekcja monopolu tytuniowego podwyższyła ceny papierosów w następujący sposób:

„Sfinks“ za sztukę 7,200 mk., „Dames“ — 6600 mk. „Kalif“ — 6,000 mk., „Egipskie“ (?) — 5800 mk. „Klub“ — 4000.

Jednocześnie drożeją papierosy fabryk prywatnych:

„Luksusowe“ A sztuka po 5,000 mk., „Luksusowe B“ — 4,000 mk., „Najprzedniejsze A“ (?) 3,500 mk., „Najprzedniejsze“ B. — 3,000 mk., „Przednie B“ — 2,250 mk., „Srednie A“ — 2,000 mk. C

Tytunie monopolowe (za 100 gr.):

„Kir“ — 660,000 mk., „Ksanti“ — 610,000 mk. najprz. „Sułtański“ (?) 560,000 mk. „Macedonski“ — 500,000 mk.

Ogółem podwyższono wyroby tytuniowe o 30 proc.

— PODWYZKA POCZTOWA.

Równocześnie z podniesieniem taryf kolejowych zostaną podwyższone od 1 listopada taryfy pocztowo telegraficzne.

Podwyżka wyniesie od 60 do 100 procent.

List krajowy będzie kosztował 10,000 mk., kartka 5000 druki od 1,000 wzwyż. paczki o 50 proc. oraz depesze po 10,000 mk. słowo

— KOMENDA PODOKRĘGU ZWIĄZKU STRZELECKIEGO KALISZ: Podaje do wiadomości

Dnia 28 października rb. odbędzie się walny roczny zjazd delegatów podokręgu: Porządek dzienny następujący: 1. zagajenie posiedzenia przez Kta Podokr.; 2. wybór prezydjum. 3. sprawozdanie Kdy Podokr. a) kancelarja, b) organizacja. c) kult. ośw. 4. sprawozdanie finansowe. 5. sprawozdania poszczególnych komend. 6. dyskusja; 7. referat sprawozdawczy. 8. dyskusja. 9. wybór zarządu Podokręgu. 10 wolne wnioski. 11. zamknięcie posiedzennia.

O godzinie 6 raut z tańcami. Delegaci oprócz legitymacji członkowskiej winni mieć piśmienne upoważnienia od zarządów oddziałów, jakie reprezentują. Członkowie oddziałów miejscowych mają prawo wejścia za okazaniem legitymacji. Goście zaproszeni za okazaniem zaproszenia.

WILCZYNSKI.
Komendat Podokręgu.

Z całej Polski.

— W SPRAWIE EKSCESOW ANTYŻYD. NA KOLEJACH.

Na interpelację posła Rozenblata (kl. żyd.) w sprawie rzekomych napadów na pasażerów żydowskich w wagonach kolejowych, dał minister spraw wewnętrznych odpowiedź, która wykazuje bezpodstawność zarzutów interpelanta.

— UROCZYSTOSCI WILENSKIE.

Ks. biskup Bandurski ofiarował podczas wojny swój złoty krzyż biskupi na wojsko polskie. Po wojnie zawiązał się w Wilnie komitet, z jen. Zeligowskim i rektorem Parczewskim na czele, mający na celu zebranie składek na nowy krzyż dla ks. biskupa. Nowy krzyż złoty wykonano w Warszawie w stylu gotyckim, z wizerunkiem Matki Boskiej Ostrobramskiej i z podwójnym łańcuchem złotym. Na odwrocie krzyża wyryto napis: „Księdzu Biskupowi Bandurskiemu wdzięczna Ziemia Wileńska“. Obecnie nastąpiło wręczenie krzyża ks. biskupowi. Po uroczystem nabożeństwie w katedrze duchowieństwo i świeccy wyszli na plac Katedralny i tu rektor Alfons Parczewski przemówił do ks biskupa Bandurskiego w podniosłych słowach, poczem wręczył mu krzyż w skórzanej kasecie. Następnie wygłosił mowę ks. biskup Matulewicz i włożył ks. biskupowi Bandurskiemu krzyż na szyję. Ks. biskup Bandurski podziękował serdecznemi słowy.

Otwarcie roku akademickiego w uniwersytecie Stefana Batorego rozpoczęło się mszą św. odprawioną przez ks. dziekana Bolesława Wilanowskiego. Kazanie wygłosił ks. Bandurski. Na nabożeństwie był obecny prezydent Rzeczypospolitej. Po nabożeństwie udano się do sali Kolumnowej uniwersytetu, gdzie orkiestra powitała prezydenta Wojciechowskiego hymnem narodowym. Rektor Alfons Parczewski, po słowach powitalnych, skierowanych do prezydenta Rzeczypospolitej, zdał sprawę z prac uniwersytetu w ubiegłym roku szkolnym.

— SOBÓR POWSZECHNY w 1925 r.

Papież Pius XI zamierza zwołać w 1925 roku Sobór Powszechny, który ukończyłby obrady ostatniego soboru z dn. 18 grudnia 1869 roku, — 20 października 1870 r. Sobór objąłby sprawy: unji kościoła wschodniego z katolickim i zagadnienie świeckiej władzy Papieża, co unormowałoby nareszcie stosunki między Watykanem a Kwirynałem.

— ZARAZA NA BYDŁO.

W różnych okolicach województwa poznańskiego szerzy się groźnie zaraza płucna wśród bydła rogatego. Z tego powodu wojewoda poznański ogłosił rozporządzenie, w którem uznając całe terytorjum województwa za obszar zapowietrzony, względnie zagrożony zarazzą płucną, zarządza szereg środków weterynaryjno-policyjnych.

Jak doczekać 70 roku życia.

Statystyka wykazuje ku chwale nowoczesnej hygieny, że, współcześni ludzie żyją przeciętnie od 10 do 20 lat dłużej — niz poprzednie pokolenia. Statystyczne twierdzenie o tyle jednak tylko interesuje każdego, o ile może wywnioskować, czy ta przeciętna długowieczność i jego będzie udziałem.

Zbawienne rady w tym kierunku daje pewien angielski lekarz w książce zatytułowanej „Jak doczekac 70 roku życia“

Audytor książki, opierając się na statystyce, dowodzi, że długowieczność człowieka zależy w pewnym stopniu od jego zawodu. Najdłużej naprzykład żyją ogrodnicy, rolnicy i księża. Znacznie mniejsze szanse mają robotnicy zakładów metarulgicznych, zecerzy, handlarze, chodzący po domach itd.

Ważniejszym jednak od obranego zawodu jest silny organizm. Ten zaś zupełnie nie zależy od wzrostu ani od tuszy. Zdaniem angielskiego lekarza, nie jest słusznem twierdzenie, że człowięk niski i otyły żyje zazwyczaj krócej od innych.

Przeciwnie uważa on, że otyli ludzie mają takie same szanse długowieczności, co szczupli. Kiedy jednak mężczyzna lub kobieta z wiekiem zaczyna nabierać tuszy, — jest to dowodem złego krążenia krwi. Wówczas otyłość połączona jest z ociężałością i brakiem oddechu. Nie należy jednak z tego powodu oddawać się rozpaczy, lecz począć „training“, gimnastykować klatkę piersiową, starać się o przemianę materji, a wszystko będzie dobrze. — Zwłaszcza kobiety mało oddają się ćwiczeniom fizycznym. Gdyby jednak jedynie duża ruchliwość powodowała długie życie, wówczas byłoby na świecie więcej wdowców niż wdów. Tymczasem jest wręcz przeciwnie Mężczyźni żyją przeciętnie krócej, niż kobiety, ponieważ na większe niebezpieczeństwa są wystawieni więcej stykają się z życiem.

W roku 1922 zmarło w Anglji 13 mężczyzn, a 11 kobiet na 1000 Kobiety zamężne dłużej żyją niż niezamężne, bo cierpienia, związane z macierzyństwem nie niszczą im zdrowia, natomiast siedząc więcej w domu, są mniej narażone na przeziębienia i zmęczenie będące udziałem tych które muszą na siebie pracować.

Mężczyzna żonaty musi wprawdzie zarabiać na utrzymanie rodziny, ale ma w domu większe wygody, dla tego też żyje dłużej, niż kawaler, Poczucie, że jest potrzebnym rodzinie, dodaje mu sił, a jest to moralny czynnik długowieczności, którego nie należy lekceważyć.

A więc kawalerowie, żeńcie się! Panny, wychodźcie zamąż!.

Wyniki walki z lichwą i spekulacją.

Działalność represyjna prowadzona przez władze administracyjne w stosunku do spekulacji żywnościowej i niestosowania się do przepisów regulujących sprzedaż artykułów pierwszej potrzeby, daje poważne wyniki. W społeczeństwie utrwala się powoli przeświadczenie, że ogół obywateli winien jest pomagać władzom administracyjnym w zwalczaniu lichwy i spekulacji.

Celem szybszego załatwiania spraw na drodze sądowej zostały wyznaczone dla sądzenia spraw karnych przewidzianych w ustawie o zwalczaniu lichwy wojennej specjalne sądy pokoju w Warszawie, Łodzi, Sosnowcu i ostatnio w Lublinie, oraz przewidziane jest wyznaczenie takich sądów w Białymstoku i Wilnie.

Ułatwia to ogólowi składanie zażaleń na uprawiających wyzysk i spekulację przedmiotami pierwszej potrzeby, i umożliwia szybki wymiar kary, co jest konieczne dla skuteczności prowadzonej akcji przeciw niesumiennemu wyzyskowi.

Powoływane i samorzutnie powstające wszędzie komitety społeczne do zwalczania spekulacji drożyźnianej rozwijają szeroką działalność i poza poparciem istniejących kooperatyw, przyczynia się wielokrotnie do powstania nowych, dostarczają władzom materjałów kalkulacyjnych niezbędnych dla zorjentowania się w cenach, w niektórych miastach zainicjowały społeczne piekarnie.

Coraz częściej wysuwany jest projekt zorganizowania ogólnokrajowego zjazdu przedstawicieli komitetów społecznych, dla ujednostajnienia prowadzonej akcji samoobrony społeczeństwa przeciwko wyzyskowi lichwiarskiemu.

W okresie pierwszych dni października z nadsyłanych przez prowincjonalne organy władz administracyjnych sprawozdania zanotowano następujące wyniki:

W województwie Toruńskiem przeprowadzono 55 orzeczeń karnych i skierowano 17 do sądu; w Kołomyi 50 orzeczeń administracyjno-karnych, w Radomiu sporządzono 13 protokułów adm. karn., 9 protokółów za lichwę, 8 za nielegalne pośrednictwo, 4 za magazynowanie towarów i 46 spraw z administr. karn. W województwie łódzkiem przeprowadzono sprawy administracyjno-karne w szeregu miast; w Piotrkowie, 47, w Radomiu 33, w Wieluniu 28, w Kaliszu 22, w Brzezinach 58, w Łodzi mieście 123, oraz spraw sądowych w Piotrkowie 4, w Radomsku 4, w Kaliszu 1, w Łodzi 2, w Słupcy 3, w Łęczycy 2, w Sarnach spraw adm. karn. 15, za lichwę 7, za magazynowanie 2, za nieujawnienie cen 14, w Nowogródku spraw administracyjno-karnych 15, sądowych 1; w Brześciu sporządzono 77 protokułów adm. karn., przyczem 2 odstąpiono sądowi, 3 protokóły za lichwę; w Łunińcu 22 spraw o lichwę; w woj. łuckiem w miastach: Dubno 1 adm. karn., Luboml, 1 adm. karn. Równe 7 adm. karn. 1 sądowa, Kowel 23 adm. karn., Łuck 14 adm. karn. i ukarano 48 osób, w Tarnopolu pociągnięto adm. do odpowiedzialności 130 osób, ukarano 102, odstąpiono sądowi 15. W Pińsku 15 protok. za magazynowanie, w Białymstoku za brak cennika 1 za lichwę, w Stanisławowie 2 sprawy skierowano do prokuratora 41 ukarano adm. w woj. Warsz. w starostwach: błońskim ukarano adm. 193 osoby, w grójeckim 16, w lipnowskim 54, w mazowieckim 9 i 32 sprawy skierowano do sądu, w mławskim adm. 48 osób, w płońskim 52, w przasnyskim 16, w pułtuskim 22, w radzymińskim 8, w sierpeckim 18, w sochaczewskim 12 i w m. Warszawie 42 osoby ukarano administracyjnie.

Listy z Ameryki.

(Koresp. własna „Gazety Kaliskiej.")

VIII.

Nowy Jork w październiku, 1923 r.

Wyobraźcie sobie, Szan. Czytelnicy, tak być bez gazety miejscowej np. w Kaliszu przez blisko dwa tygodnie, i to z powodu strajku drukarzy. Stagnacja w handlu przemyśle i wszelkich innych stosunkach niezbędnych, bezwarunkowo nastąpić by musiała, a niecierpliwość czytającej publiczności, pozbawionej wszelkich bieżących nowin miejscowych byłaby wielka...

Cóż dopiero mówić o strajku drukarzy dzienni karskich angielskich gazet w Nowym Jorku? I taki strajk słusznie nazwany „dziki" w tych dniach, po upływie dwóch tygodni, zakończył się bez jakichkolwiek ustępstw ze strony wydawców.

Gazety angielskie tak poranne jak i wieczorne nie wychodziły zupełnie przez czas trwania strajku. Zjawisko powyższe poraz pierwszy zdarzyło się w naszem olbrzymiem mieście i długo pozostanie w pamięci i historji tego grodu.

Najbardziej z powodu strajku drukarzy ucierpiała publiczność, gdyż każdy przyzwyczajony do jednej z 25 wielkich gazet codziennie, musiał się zadawalniać zaledwie jedną gazetką wydawaną wspólnie przez wszystkich wydawców. nowojorskich. Z powodu tego dzikiego strajku giełda była jak martwa handel z powodu ogłoszeń leżał odłogiem, a wielu szukających pracy zostało na bruku, a utrzymują zupełnie słusznie, że gdyby ten strajk potrwał dłużej bezrobocie byłoby nieuniknione, dla braku reklamy firm Owa jedyna zbiorowa gazetka zamieszczała na wet artykuły wstępne, które tylko wypowiadały opinję i krytyki o przebiegu strajku.

Po skończeniu się strajku Nowy Jork znowu przebudził się z letargu, dawne życie powróciło, bo bez gazet dla tak olbrzymiego miasta życie jest niemożliwe. Wszystkie gazety w obcych językach wychodziły jak zwykle z wyjątkiem jednego dziennika niemieckiego i włoskiego. Gazety polskie na tem strajku wcale nie ucierpiały, a nawet przysporzyły sobie abonentów, bo niektórzy polacy myśleli że na bez rybiu i rak ryba.

W tem miejscu, mówiąc o gazetach polskich, mogę nadmienić, że posiadamy w Nowym Jorku aż trzy gazety codzienne: Telegram Codzienny, Nowy Świat i Dziennik Narodowy. Dawniej, przed laty na wet jeden tygodnik polski nie mógł się utrzymać. Dzisiaj, kolonja polska do tego stopnia się powiększyła i kulturalnie się posunęła naprzód, że utrzymać może z komfortem powyżej wymienione gazety, które wywierają wielki wpływ moralny na społeczeństwo polskie, dając szczegółowe wiadomości o działalności wskrzeszonej i odbudowanej Polski, dlatego samego godne są poparcia ogółu czytającej polskiej emigracji. Ubolewam nad tem faktem, że nawet w głównej tutejszej bibljotece niema żadnym gazet miejscowych, a z zamiejscowych jest tylko jedyny tygodnik „Ameryka" z Toledo. Wydział ten w bibljotece zowie się słowiański i obfituje zato w zagraniczne pisma polskie jak: Gazetę Warszawską, Kurjer Warszawski, Monitor Polski, Dziennik Poznański; Tygodnik Ilustrowany, Tydzień Polski itp.

Poinformowano mię z zarządu bibljoteki, że również inne prowincjonalne pisma polskie zagraniczne, wkrótce mają być w tej bibljotece umieszczone i spodziewam się, że i „Gazeta Kaliska" nie będzie pominiętą.

Z pomiędzy wielu książek angielsk. zajmujących się Polską i jej mieszkańcami, zasługuje na uwagę tomik „Nowa Polska" napisany przez p. Philipsa, byłego członka amerykańskiego Czerwonego Krzyża, który był czynnym w Polsce. Książka ta chociaż wydana w Londynie, zainteresowała nas tutaj, bo autor niemogąc dla przyczyn ważnych znaleźć w Ameryce nakładcy, musiał uciec się do Londynu. Dane statystyczne są niepoprawne, a wogóle poglądy autora o polakach są tak pesymistyczne, że nawet krytykom amerykańskim się nie podobają i dla swej przesady nie do uwierzenia.

Inną książką nauczającą jest przekład polski „Historji Ameryki". Oryginał angielski jest z jednej strony, a na drugiej stronicy tłomaczenie polskie. Celem tego pożytecznego przedsiębiorstwa jest zamerykanizowanie immigrantów. Dzieło to wyjdzie seryjnie we wszystkich językach z podwójnym tekstem. Dotychczas wyszły tylko przekłady polski i włoskir.

W ostatnim swym liście przyrzekłem podać listę artykułów potrzebnych w Polsce. Wygląda to raczej dziwnie ogłosić w Polsce listę potrzeb Polski, przez Amerykę, ale czynię to tylko w tym celu, aby dać wyobrażenie, co rząd amerykański czyni dla swych obywateli dla swych przemysłowców i dla swego handlu. Informacje udzielone mi w pełnem zaufaniu pochodzą z tutejszego biura departamentu handlu oraz z pierwszej porękí głównego urzędu tegoż departamentu St. Zjednoczonych w Waszyngtonie. Owóż z tych danych jakie mam przed sobą zestawiłem następującą listę:

Warszawa i okolica potrzebuje: 100 motorowych cyklów fekkiego kalibru z przyłączonymi wagonkami.

Pragnie przyjąć agencję i chce kupić maszyny rolnicze i traktory różnych typów, samochody i wszelkie do nich należące akcesorje. Potrzebuje żywicy, smoły, tłuszczy, zwierzęcych i roślinnych oraz odpadki. Chce przyjąć agenturę na maszyny gazelino we i aparaty. Poszuje i pragnie przyjąć agenturę na minerały i metale, szczególnie na kierownicze dodatki dla maszyn i wałki stalowe. Poszukuje agentury na wyroby naftowe, szczególnie cylindrowej i białej nafty. Pragnie przyjąć agenturę na automobile i ciężkie wozy samochodowe oraz ich składowe części. Poszukuje agentury na towary i wyroby gumowe głównie obręcze automobilowe.

Z wyrobów chemicznych Warszawa poszukuje asfaltu i wosku na buty; również pragnie przyjąć agenturę na takowe. Oprócz tego pragnie nabyć phosphor chroma, aluminum ferromangam oraz ferro silicum.

Lwów i Galicja potrzebują asfalt, gilzonit, tłuszcze zwierzęce i roślinne i smarowidła techniczne oraz potrzebuje smoły i terpentyny. Wogóle Galicja potrzebuje oliwy z nasion bawełnianych, ziarna oleju palmowego, oraz tłuste kwasy wydobyte z tych olejów.

Poznań i okolica dotychczas tylko poszukuje kupna części automobilowych.

Za udzielenie mi powyższych informacji, wdzięczny jestem młodemu urzędnikowi w tutejszym biurze departamentu handlu p G. W. Becker, który mi więcej danych udzielić przyrzekł.

SIERADZANIN.

Składajcie ofiary na inwalidów wojennych.

Redaktor W. RADWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. o ogr. odp. „Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1.